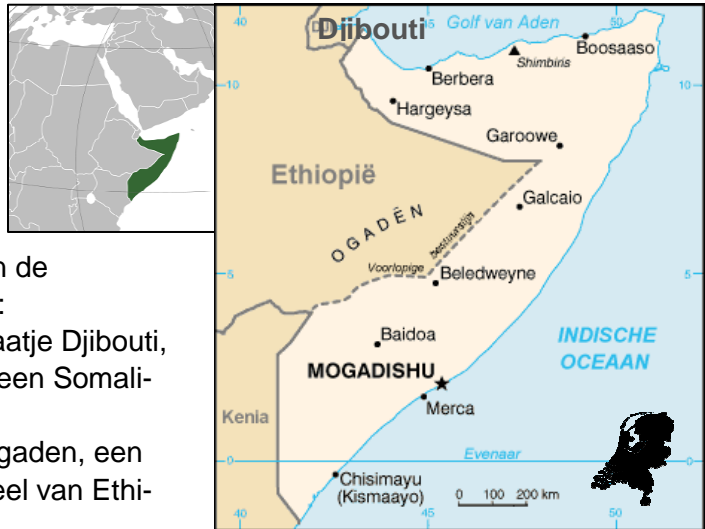

Somalië

Land en volk

Somalië is een land in de Hoorn van Afrika. Het Noordwesten van het land was voorheen een Britse kolonie, terwijl Centraal- en Zuid-Somalië een Italiaanse kolonie is geweest. Verder zijn er in de omringende landen Somalische gebieden:

- ❖ In het noordwesten ligt het kleine staatje Djibouti, een voormalige Franse kolonie met een Somalische meerderheid.
- ❖ In het westen grenst Somalië aan Ogaden, een Somalische regio in het oostelijke deel van Ethiopië.
- ❖ Aan de zuidwestkant grenst het land aan de Somalische regio in noordoost Kenia.

De vijf punten in de Somalische vlag representeren deze vijf gebieden en symboliseren daarmee 'groot Somalië'. Verder wonen er ook veel Somaliërs in Addis Abbeba (de hoofdstad van Ethiopië), Nairobi (de hoofdstad van Kenia), en Jemen (een land in de zuidwesthoek van het Arabisch schiereiland aan de overkant van de Golf van Aden).

In tegenstelling tot de andere Afrikaanse landen, bestaat Somalië bijna uitsluitend uit één bevolkingsgroep. Wel is de

bevolking opgedeeld tussen 6 hoofdc clans en een aantal kleine clangroepen. De clan is bepalend voor de maatschappelijke ordening en verhoudingen.

Het aantal inwoners van Somalië wordt geschat op 8 à 10 miljoen.

Leefwijze en cultuur

Somaliërs zijn berucht vanwege de piraterij in de golf van Aden. De piraterij is echter niet kenmerkend voor dit volk. Zo'n 60 procent van de inwoners leeft nog een echt nomadisch bestaan. De kameel is daarbij een belangrijk statussymbool en kamelenmelk is een favoriete drank.

De jonge kinderen zijn bij de vrouwen die op het kleinvee passen. Veel kinderen gaan naar een Koranschool waar ook algemeen onderwijs wordt gegeven. De wat oudere jongens (de 'camel boys') trekken nog veel rond met de kamelenkuddes. Getrouwde mannen zitten veel bij elkaar en vertellen graag verhalen in dichtvorm onder het kauwen van qat, een stimulerend middel. Somalische vrouwen hebben vrijwel allemaal een verminkende besnijdenis ondergaan. Veel vrouwen zijn ook verkracht door de overal rondtrekkende en plunderende soldatenbenden. Toch zijn zij vaak behoorlijk zelfstandig en 'sterke' persoonlijkheden, vergeleken bij vrouwen uit andere moslimvolkeren. Verder is het aantal echtscheidingen groot.

In het zuiden van Somalië stromen twee rivieren en in die regio wonen landbouwers. De andere (nomadische) landgenoten kijken veelal op hen neer.

Taal

Het Somalisch is de belangrijkste taal. Zij wordt vrijwel overal gebruikt en vrijwel elke inwoner van Somalië kan het spreken. De Somalische taal gebruikt het Latijnse schrift. Een deel van de Somaliërs spreekt Arabisch vanwege de islamitische invloed. De oudere generatie in het zuiden van Somalië spreekt nog Italiaans. Het niveau van het Engels onder jongeren is heel verschillend. Met name onder de vrouwen is er nog veel analfabetisme.

Bestuur en clanverwantschap

Bestuurlijk kan Somalië opgedeeld worden in drie gebieden:

- ❖ Centraal- en Zuid Somalië met als hoofdstad Mogadishu.
- ❖ Puntland in het noordoosten: deze regio streeft naar een federaal Somalië en heeft zich in 1998 'tijdelijk' onafhankelijk verklaard.
- ❖ Somaliland in het noordwesten: de vroegere Britse kolonie met als hoofdstad Hargeysa. Deze regio heeft zich in 1991 onafhankelijk verklaard van Somalië.

Centraal- en Zuid Somalië wordt het meest geteisterd door de burgeroorlog die sinds 1991 woedt. De internationale gemeenschap steunt wel een overgangsregering, maar deze heeft in de praktijk heel weinig gezag. De dienst wordt in de praktijk uitgemaakt door rivaliserende clans en door de terreurbeweging Al Shabaab, die van Somalië een islamitische staat wil maken. Zowel in Puntland als Somaliland is sprake van een redelijk functionerende centrale overheid, waardoor het er relatief rustig is.

In het maatschappelijk verkeer spelen de clans echter een veel belangrijkere rol dan de overheid. Voor je veiligheid, werk en scholing ben je vooral op je clangenoten aangewezen. Een clan kent geen gezagsstructuren, maar wel gradaties van onderlinge verantwoordelijkheid en respect. Hoe dichter iemand in verwantschap bij je staat, hoe groter jouw verantwoordelijkheid om die persoon te helpen en hoe groter de steun die jij van hem mag verwachten.

Godsdienst

Somaliërs zijn bijna zonder uitzondering moslim. Elk van de zes hoofdc clans gaat volgens de gangbare overlevering terug op een islamitische voorvader die ooit rond de tiende of elfde eeuw vanuit Arabië naar Somalië kwam. Loyaliteit aan de clan en loyaliteit aan de islam gaan daarom hand in hand. Afval van de islam is streng verboden en wordt zwaar gestraft.

Minder dan 0,1 procent van de bevolking is geen moslim. Onder hen is een handjevol christenen, vermoedelijk tussen de 500 en 1000. Van een kerk is geen sprake, mede omdat veruit de meeste christenen hun geloof om veiligheidsredenen verborgen houden.

In Nederland

Somalische vluchtelingen in Nederland zijn afkomstig uit de diverse clans en gebieden binnen en buiten Somalië. Velen zijn gevlucht omdat ze niet willen meevechten in de clanstrijd. Daarom laten ze zich er ook liever niet over uit, bij welke clan ze horen. Toch blijkt de clanstrijd in de Nederlandse asielzoekerscentra ook weer makkelijk los te barsten in.

Verder blijkt een behoorlijk grote groep Somalische vluchtelingen innerlijk twijfels te hebben over de Islam. Vanwege de groepsdruk durven ze dat vaak niet te uiten, maar bij een gesprek onder vier ogen soms wel. Dan blijkt er soms ook echt honger naar het Evangelie te zijn. Wij kennen dan ook een kleine, maar groeiende groep Somalische christenen.